

Asia: VN/27638/2020

Lausuntopyyntö sote-tiedonhallinnan linjauksiin

Lausunnonantajan palautteet

Ovatko sote-tiedonhallinnan linjaukset sopivalla tarkastelutasolla?

Kyllä

Kommentoi halutessasi linjausten tarkastelutasoa sanallisesti:

Ylätason tarkastelutaso on hyvä.

Ovatko sote-tiedonhallinnan linjaukset riittävät ja kattavat?

Ei

Kommentoi halutessasi linjausten kattavuutta sanallisesti:

Kuntien roolin tulisi näkyä sote-tiedonhallinnan linjauksissa paremmin. Kuntien vastuulla on työ hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. Jotta pääsemme tavoitteeseen, jossa sote-palveluiden painopistettä siirretään ”raskaista” palveluista ”kevyempiin”, ennaltaehkäiseviin palveluihin, on myös hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja kuntien rooli tuotava esiin sote-tiedonhallinnan linjauksissa.

Myös oppilaitosten näkökulma puuttuu kokonaan.

Puuttuuko linjauksista oleellisia seikkoja tai näkökantoja?

Kyllä

Kommentoi halutessasi linjausten puutteita sanallisesti:

Hyvinvointialueet ja kunnat tarvitsevat vertailukelpoista sote-tietoa, jonka avulla toimintaa voidaan kehittää. Hyvinvointialueiden tulee raportoida kunnille, jotta kunnat osaavat kohdentaa ennaltaehkäisevät palvelut oikein. Kuntien hyvinvointisuunnitelman tulee tukea hyvinvointialueiden toimintaa. Esimerkiksi rakenteellista sosiaalityötä tekee jatkossa sekä kunta että hyvinvointialue.

Myös oppilaitosten näkökulma puuttuu kokonaan.

Tukevatko linjaukset sote-uudistuksen toimeenpanoa?

Kyllä

Kommentoi halutessasi sanallisesti linjausten hyötyä sote-uudistuksen toimeenpanoon:

-

Tukevatko linjaukset muuta toimeenpanohankkeiden suunnittelua, toteuttamista ja seurantaa?

En osaa sanoa

Kommentoi halutessasi sanallisesti linjausten hyötyä muulle suunnittelulle ja toimeenpanolle:

Tietopalveluita tulee kehittää vastaamaan uutta hallintorakennetta.

Anna palautetta linjaukseen 1:

Hyvä ja kannatettava tavoite. Valitettavasti kansalliset määrittelyt elävät kaiken aikaa ja sen myötä syntyy kirjavuutta: osa toteuttaa muutokset ajallaan, mutta osalla toteutukset viivästyvät, jolloin myös yhteentoimivuus kärsii ja tarvitaan samoihin ratkaisuihin useita versioita.

Toimijoiden roolia ja velvoitteita tulee vielä selkeyttää.

Kansallisten ratkaisujen käyttöönotto on ennen kaikkea toiminnallinen muutos. Uusien kansallisten ratkaisujen tulee hyödyttää hyvinvointialueita ja kuntia. Kansallisten ratkaisujen rahoitus tulee olla pitkäjänteistä.

Anna palautetta linjaukseen 2:

Kohde 1:n kommentit pätevät myös kohteeseen 2. Yhdenmukaistaminen on ennen kaikkea toiminnallinen muutos. Yhdenmukaisten käsitteiden, tietosisältöjen ja luokitusten käyttöönotto edellyttää aina myös toiminnan muutosta. Esimerkiksi kirjaamisesta vastaavien ammattilaisten kouluttaminen ei käy käden käänteessä. Onko tietojärjestelmätoimittajien vastuu käsitelty liian kevyesti - pitäisikö niiden roolia vastuuta kasvattaa? Tietojärjestelmätoimittajien on myös sitouduttava tuotteidensa kehittämisvastuuseen ottaa kansalliset määrittelyt käyttöön.

Huomioitava, että kaikkea ei ole kuitenkaan määritelty, jolloin hyödyntäminen on haasteellista.

Anna palautetta linjaukseen 3:

Palveluiden monikanavaisuus on tärkeää, mutta kansallisesti olisi myös hyvä linjata, mitä ne ovat. Palveluiden tuottaminen useilla eri tavoilla on kallista ja vaikea toteuttaa. Kansalaisten kykyä digitaalisten palveluiden käytössä tulee tukea.

Anna palautetta linjaukseen 4:

Linjaus 4 ok. Huomioitavaa kuitenkin, että asiakkaalla pitää olla oikeus tarkistaa omien tietojensa oikeellisuus ja kuka on hänen tietojaan tarkastellut.

Anna palautetta linjaukseen 5:

Erittäin tärkeä asia, jossa riittää tarjontaa ja liiketoimintaa - luotettavan brändin aseman luominen on hankalaa. Tässä omakanta voisi toimia yhdyssiltana? Toisaalta markkinointi omakannan kautta voi olla myös arveluttavaa?

Hyvinvointialueiden tulee raportoida kunnille, jotta kunnat osaavat kohdentaa ennaltaehkäisevät palvelut oikein. Kuntien hyvinvointisuunnitelman tulee tukea hyvinvointialueiden toimintaa.

Anna palautetta linjaukseen 6:

Tavoite on asiakastietolain mukainen. Viivytyksettä on terminä epämääräinen, mutta tässä yhteydessä riittävä?

Monissa asiayhteyksissä Kanta ei sovellu tiedonvaihtoon, jolloin ensisijaisuus ei päde.

Sosiaalihuollossa tallennetaan vain valmiita asiakirjoja, mutta käytännön työ edellyttää ajanmukaista tietoa keskeneräisistä asiakirjoista. Monialainen yhteistoiminta on pelkästään Kannan kautta lähes mahdoton toteuttaa.

Anna palautetta linjaukseen 7:

Määrittelykysymys - onko 24/7 tarve kaikkiin palveluihin? 24/7 tarjottavat palvelut ovat hyvin kalliita ylläpitää.

Käytettävyys - laaja tietopohja ovat kaksi eri asiaa.

Kanta-palveluissa olevan tiedon lisäksi tarvitaan myös muuta sote-tietoa.

Anna palautetta linjaukseen 8:

Hyvä tavoite, johon varmaan hyvinvointialueetkin pyrkivät

Monia hyviä erillisjärjestelmiä ei välttämättä hankita, jos velvoite otetaan kirjaimellisesti.

Sosiaalihuollossa on paljon tarkoituksenmukaisia kolmannen sektorin tuottajia, jotka olennaisesti liittyvät palvelutuotantoon. Pääfunktio yhdenmukaisuudessa ei välttämättä ole järjestelmien karsimisessa.

Alueilla tehdään itsenäisestikin järkeviä päätöksiä, eikä kaikkea tarvitse asetuksella säätää.

Anna palautetta linjaukseen 9:

Sinällään hyvä tapa tukea kansalaisten 'valinnanvapautta', mutta ei saa johtaa siihen, että keskitettyjäkin palveluja pitää sen takia hajauttaa.

Kohdan 7 mukaisesti palveluiden pitää olla myös käytettäviä ja edullisia.

Anna palautetta linjaukseen 10:

Hyvät periaatteet, kun vain toisiotiedon tuottaminen ei liikaa kuormita ensisijaista tiedon tuottamista

THL:n vastuu tiedonkeruuseen pitää olla linjassa palvelutuotannossa tuotettavien tietojen kanssa. THL:n tiedonkeruu pitää olla vakaata, eikä sitä saa kaiken aikaa muuttaa. On syytä pohtia riittäkö karkeampi tieto, mitä hyötyä pikkutarkka kirjaaminen tuo tullessaan? Tiedonkeruu pitää täsmentää työn kuvan mukaan.

Miten toteutuu moniammatillisessa yhteistyössä, kun rekisterirajat estävät yhteiskirjaamisen ja jokainen kirjaa tietonsa omaan rekisteriinsä.

Anna palautetta linjaukseen 11:

Mittareiden yhdenmukaisuus on ok, mutta paikallisesti tarvitaan lisäksi tarkempaa mittausta, jonka on hyvä olla laajennettavissa kansallisiin tarpeisiin. Kansallisten toimijoiden on siis sovittava käytettävistä mittareista myös yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa.

Asiakkaille tulee tuottaa luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa palvelun tuottajista ja palvelutuotannosta.

Anna palautetta linjaukseen 12:

Erinomainen tavoite, mutta Kantaan ei viedä läheskään kaikkia tarvittavia asiakastietoja. Tietotarvetta on yli hallinnonalojen, joita ei arkistoida Kanta-palveluihin. Kuinka nämä hoidetaan tämän yleisen kertakirjaamisperiaatteen mukaisesti? Asettaako tietosuoja esteitä?

Anna palautetta linjaukseen 13:

Eryteisesti kansallisilta toimijoilta edellytetään eri hallinnonalojen yhteistyötä. Tietosuoja tulee tässä jossain määrin tuottamaan ongelmia. Findatan rooli olisi hyvä tuoda esille.

Laaja kansallinen yhteistyö näyttäytyy epämääräisesti.

Anna palautetta linjaukseen 14:

Tämä on haastava ja tärkeä osakokonaisuus, mutta osittain ristiriitainen kansallisten yhtenäisyysvaatimusten kanssa. Paikalliset tarpeet on pystyttävä sovittamaan paikallisiin oloihin, mutta yleisten raamien puitteissa.

Asiointipalveluiden toimivuutta pitää parantaa.

Eri sovellusten rajapinnat pitää saada toimimaan yhdenmukaisesti.

Anna palautetta linjaukseen 15:

Erittäin hyvä uusi palvelu. Tässä on hyvä löytää toimittajien keskinäinen synergia, ettei synny kymmeniä erilaisia toteutuksia, joita vielä räätälöidään eri tarpeisiin: yhteiset reunaehdot tarvitaan, jotta Kanta-hyödynnettävyys saavutetaan.

Rajapintojen tulee olla avoimia ja niihin liittyminen tulee olla helppoa.

Terveydenedistämisen tietopalveluita on koottu Terveyskylän alle mm. Mielenterveystalo.fi

Nämä ovat laadukkaita, ajantasaista tietoa sisältävät hyvinvointia lisääviä palveluita - joiden käyttöä tulisi lisätä.

Anna palautetta linjaukseen 16:

Ks. edellinen.

Anna halutessasi muuta yleistä palautetta sote-tiedonhallinnan linjauksiin:

-

Orava Marjo
Suomen Kuntaliitto ry - Sosiaali- ja terveystieteiden yksikkö